

Udeležence raziskovalne delavnice z mentorjem.
Foto: Arhiv MNZC, Celje, 13. 7. 2012

Terensko delo je potekalo tudi skozi oko kamere.
Foto: Katja Smolar, Celje, 11. 7. 2012

SODOBNO MEŠČANSTVO V CELJU

Sebastjan Weber

Raziskovalna delavnica Urbani fenomeni/muzejske perspektive – CE6

Raziskave mesta Celja in Celjanov so v zadnjih petih letih postale stalnica Muzeja novejšje zgodovine Celje. Z njimi je muzej ves čas v stiku z okolico in okolica z muzejem. Z raziskavami želimo spodbuditi javnost, da sodeluje z nami in s svojim prispevkom vpliva na naše razmišljanje o vlogi muzeja v sodobni družbi. In navsezadnje želi tudi muzej kot katalizator idej z njimi aktivno sodelovati in jih spodbujati k razmišljanju o problemih in njihovem razumevanju ter o spremembah in rešitvah, ki jih prinaša sodobni način življenja v urbanem okolju.

Globalizacija in različni drugi zunanji vplivi ves čas skrbijo, da je mesto »živa« struktura, ki se razvija skupaj z družbo. Različni na videz manjši dejavniki lahko dolgoročno povzročajo spremembe ne le v samem videzu mesta, pač pa tudi v družbi sami. Slednje je še zlasti opazno takrat, ko so razlike v družbi velike in določene s sloji ali z razredi. Meščanstvo je bilo pred drugo svetovno vojno vsekakor močan segment družbe in je zaradi določenih lastnosti opredeljevalo določen sloj ljudi. Zaradi različnih dejavnikov in vplivov se je ta sloj v desetletjih spremenil in v družbi prevzel drugo funkcijo. Kakšno in zakaj, smo skupaj s 15 študentkami in diplomantkami raziskovali julija 2012.

Raziskava je potekala kot delavnica oz. raziskovalni tabor, namenjen zainteresiranim študentom različnih humanističnih ved. Izhajali smo iz raziskav meščanstva med obema vojnoma, ko je

pojem meščanstvo opredeljevalo določen družbeni sloj ali razred premožnih in izobraženih v mestu živečih ljudi. Vrednote oz. njihovi atributi so se povezovali z družbeno angažiranostjo, udeležbo na kulturnih dogodkih, oblačilno kulturo in s sledenjem nekaterim uveljavljenim družbenim trendom in nazorom takratnega časa.

Danes ne moremo več govoriti o meščanstvu kot o družbenem sloju, lahko pa med prebivalci Celja še vedno najdemo vrednote in attribute meščanstva. »Sodobno meščanstvo« je torej danes bolj kot družbeni sloj način življenja, ki temelji na že prej omejenih vrednotah in elementih tradicionalnega meščanstva.

Ana Beno in Ana Bezek

Biti meščan: Živeti v mestu in z mestom

Preden začnemo razglabljeti o načinu življenja sodobnega meščanstva, se moramo posebej posvetiti njegovim različnim definicijam in pomenom. Če nekdo sam sebe prepozna kot meščana (bodisi zaradi načina življenja, ki ga živi, ali zgolj zaradi kraja – mesta, kjer prebiva), to še ne pomeni, da ga kot meščana prepozna tudi okolica. Potrebna je posebna pozornost, saj ne moremo izhajati samo iz subjektivne označbe. Pri določanju meščana je pomemben tudi geografski element, so pa tudi tu kriteriji, ki danes še bolj kot kdajkoli v preteklosti označujejo meščanstvo. Tako se zdaj posameznikovo meščanstvo odraža predvsem v stanju duha, njegovi samopodobi, aktivnem udejstvovanju in skrbi za mesto ter odnosu do sveta. Seveda sta še vedno ključnega

* Sebastjan Weber, univ. dipl. etnol. in kult. antropol., kustos, Muzej novejšje zgodovine Celje, 3000 Celje, Prešernova 17, E-naslov: sebastjan.weber@mnzc.si; Ana Beno, univ. dipl. etnol. in kult. antropol., mlada raziskovalka na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 1230 Domžale, Brejčeva 8, E-naslov: ana.beno@gmail.com; Ana Bezek, univ. dipl. etnol. in kult. antropol., 1352 Preserje, Rakitna 100, E-naslov: ana.bezek@gmail.com; Tjaša Novak, študentka na OEIKA FF UL, 3305 Vrnsko, Ločica 39, E-naslov: tjasa.novak90@gmail.com; Špela Noč, študentka na OEIKA FF UL, 3000 Celje, Ul. bratov Vošnjakov 5, E-naslov: spela.noc@gmail.com; Vita Zalar, študentka na Oddelku za zgodovino FF UL, 1274 Gabrovka, Gabrovka 61, E-naslov: vita.zalar@gmail.com; Tjaša Kunst, študentka na OEIKA FF UL, 3000 Celje, Celestinova 9a, E-naslov: taja.kunst@gmail.com; Polona Sitar, univ. dipl. etnol. in kult. antropol., podiplomska študentka na OEIKA FF UL, 3222 Dramlje, Dramlje 59, E-naslov: polona.sitar@gmail.com; Tanja Kovačič, univ. dipl. etnol. in kult. antropol., podiplomska študentka na OEIKA DD UL, 5220 Tolmin, Breg 5, E-naslov: radjator@gmail.com; Katja Smolar, študentka na OEIKA FF UL, 2380 Slovenj Gradec, Gradišče 3e, E-naslov: katjasmolar@gmail.com; Maša Flogie, študentka na OEIKA FF UL, 2383 Šmartno pri Slovenj Gradcu, Šmartno 170, E-naslov: masa.flogie@gmail.com